

beskæftige sig med. Det er meget muligt, at jeg tager fejl, at han virkelig har været Soldat, men hos mig er han saa i alt Fald ikke uddannet, for saa er det sikkert, at han vilde have udtalt sig med bedre Forstaaelse, end han har gjort i Dag. For øvrigt er det mærkeligt, at det ærede Medlem vender sig saa bidsk imod mig. (Afbrydelse). Ja, det ærede Medlem for Assens (Berntsen) er ogsaa forbavset derover, det er dog vistnok ikke af ganske de samme Grunde som jeg. Jeg mener, det er forbavsende, at det ærede Medlem vender sig saa bidsk imod mig, thi jeg er jo ganske enig med ham i det, han har sagt. Jeg mener ogsaa, at det militære Rets-system trænger til en Forandring eller, hvis han ønsker Udtrykket adskillig skarpere, til en Forbedring. Det, mener jeg, er Hovedsagen. Men jeg kan naturligvis ikke undlade at føle, at det er vel ment, at han havde faaet Lejlighed til at give mig et Par Lussinger. Saa udtalte det ærede Medlem, at Bladene kunde ikke optage alle de meniges Klager. I denne Udtalelse, saa ringe den synes, ligger der vistnok en Forudsætning om, at disse Klager maa være utallige. Det ere de ikke (*Stemmer*: Jo de ere!). Ja, det gaar jeg nu ikke ind paa, og i Modsætning til dem, der paastaa, at den menige ikke tør komme frem med sine Klager, vil jeg hævde, at det faar han i overordentlig rigeligt Maal Lov til. Den Mand, han naturlig skal henvende sig til med sin Klage, er hans Kompagnichef, og det gør han. Jeg vil selvfølgelig ikke paastaa, at der ikke findes Mænd, der misforstaa deres Stilling her som andre Steder, men netop i et saadant Tilfælde, som blev fremdraget — jeg tror af det ærede Medlem for Ribe — hvor en Mand er bleven maltrakteret ved Gymnastikken og har klaget til Kompagnichefen, vil jeg hævde, at Kompagnichefen undersøger og paataler Sagen, og jeg vil sige een Ting til, han vil sikre den Mand, om hvem han ved, at han har været udsat for mindre velvillig Behandling, mod at blive udsat for noget lignende fra den samme underordnedes Side. (*Bluhme*: Det passer ikke). Jeg tror dog, jeg skulde vide nok saa god Besked med de Forhold som det ærede Medlem for Esbjerg. (*Bluhme*: Det er jeg ikke sikker paa). Det er dog noget længe siden, at det ærede Medlem havde med de Sager at bestille. Til disse Bemærkninger skal jeg indskrænke mig.

J. Hage: Jeg undrer mig ligesom den ærede sidste Taler over, at det ærede

Medlem for Ringsted (*Zahle*) appellerer specielt til os to. Det ærede Medlem synes at have det Valgsprog, som ogsaa findes paa et andet, meget alvorligt Sted, at den, der ikke er med mig, er imod mig. Men forlanger virkelig det ærede Medlem, at enhver skal staa frem og udtale sin Tilslutning, fordi det ærede Medlem i Anledning af en Sag fremdrager et andet, nyt og mere omfattende Spørgsmaal? Hvis det ærede Medlem absolut vil have det, skal jeg gerne udtale, at jeg er fuldstændig enig med ham i, at naar vi faa en militær Retsreform, maa vi se at faa garanteret Klageretten for de underordnede paa en bedre Maade, end Tilfældet er nu, men at det er en overordentlig vanskelig Opgave, tror jeg ogsaa det ærede Medlem maa indrømme mig. Det ærede Medlem maa ikke stille saadanne Fordringer, som at det først og fremmest gælder om at sikre Klageretten, ligegyldig, hvorledes det gaar med Disciplinen. At det kommer an paa at faa gjort noget mere, end der er gjort under vor nuværende Retstilstand for Klageretten, skal jeg indrømme, men det ærede Medlem og alle, tror jeg, ville til en vis Grad give mig Ret i, at ingen Lovbestemmelse og ingen Reform af Retsvæsenet i Virkeligheden kan garantere mod Misbrug. Der vil altid finde Misbrug Sted, fordi — det er jo for Resten en ganske almindelig anerkendt Sætning — ingen er fejlfri, men jeg vil føje til, at der vil finde Misbrug Sted i desto højere Grad, jo mere trykket den Stand er, man har lagt Magten i Hænderne paa. Naar man lægger en Myndighed i Hænderne paa Folk, og man forlanger af dem en taktfuld og human, men tillige streng og pligttopfyldende Udførelse af deres Gerning, er det nødvendigt, at de ikke trykkes for langt ned i social Henseende. Det kan være beklageligt, at man ikke med mindre Indtægter gennemgaaende kan hævde en saadan Stilling lige saa godt som med større Indtægter. Jeg vil aldrig paastaa, at en større Indtægt skulde gøre det lettere for det enkelte Menneske at udføre sine Pligter, det vilde være fuldstændig forkert at sige, men aldeles sikkert er det, at det bliver et Menneske vanskeligere at udføre sine Pligter som befalende over for en større eller mindre Del af Samfundet, som han skal regere, naar han i økonomisk Henseende er trykket. Tilgangen af de Kræfter blandt Underofficererne, som man behøver, bliver betydelig formindsket ved de lave Lønninger, og jo daarligere vor Underofficersstand er lønnet, desto vanskeligere